

การทดสอบสาริตปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่นาปรัง ปี 2534^{1/}

บทนำ

ด้วยปรากฏว่า ได้เกิดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในพื้นที่นาปรังปี 2533/2534 ต่อเนื่องกับฤดูนาปี 2533/2534 ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดจากการที่เกษตรกรปลูกข้าวติดต่อกัน โดยปราศจากการปลูกพืชชนิดอื่น เป็นการหมุนเวียน นำไปสู่การสะสมปริมาณของศัตรูพืชที่ไม่สามารถตัดวงจรชีวิตการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลยังอยู่ในระดับที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายได้อีก ในช่วงฤดูนาปรังปี 2534/2535 และหากไม่ดำเนินการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดมาตรการที่สามารถจัดการกับลักษณะของสาเหตุแห่งการระบาดที่แท้จริงที่กล่าวข้างต้น กล่าวคือ การงดการปลูกข้าวนาปรังบางฤดู เพื่อตัดวงจรการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ประกอบกับวิธีการอื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์ย่อมจะก่อให้เกิดผลเสียหายในการทำนาของเกษตรกรอีกต่อไปอีกเป็นระยะยาว และจะแก้ไขกำจัดได้ยากขึ้นทุกปี ดังนั้น จึงเห็นสมควรที่จะต้องมีการกำหนดแผนที่แน่นอนชัดเจน ทั้งในระยะสั้น และระยะยาวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ดำเนินการงานช่วยเหลือและฟื้นฟูเกษตรกรผู้ประสบภัยจากเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล บังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถควบคุมปริมาณการระบาดทำลายของศัตรูพืชในลักษณะถาวร

การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในฤดูแล้งนี้จะช่วยตัดวงจรเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลได้ส่วนหนึ่ง จากการศึกษาพบว่า ข้าวโพดสามารถจะทำการเพาะปลูกได้ผลดีในนาข้าวพอกกับการปลูกในที่ดอน โดยเพียงแต่มีการจัดการเกี่ยวกับการเตรียมดิน การใส่ปุ๋ย และการให้น้ำที่ถูกต้อง การผลิตข้าวโพดในฤดูแล้ง ถ้ามีการจัดการที่ดีจะได้ข้าวโพดที่มีคุณภาพดีกว่าในฤดูฝน

^{1/} ณรงค์ วุฒิวรรณ งานข้าวโพด ข้าวฟ่าง กลุ่มพืชไร่ กองส่งเสริมพืชไร่ฯ กรมส่งเสริมการเกษตร

แนวคิดในการจัดทำแปลงทดสอบกิ่งสาธิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์ลูกผสมและอายุสั้น ในพื้นที่นาปรังในเขตชลประทาน พิษณุโลก และเจ้าพระยา โดยพิจารณาในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านดิน น้ำ และระบบการปลูกข้าว เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในฤดูการทำนาปรัง
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลในการวางแผนส่งเสริมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในพื้นที่ข้าวนาปรังต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการตัดวงจรเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
2. ทำให้ทราบข้อมูลและปัญหาในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่นา เพื่อการวางแผนการปลูกในอนาคต
3. ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

เป้าหมาย

1. พื้นที่แปลงทดสอบสาธิต จำนวน 1,000 ไร่ เกษตรกร 200 ครอบครัว ในพื้นที่ 5 จังหวัด คือ สิงห์บุรี ชัยนาท พิจิตร กำแพงเพชร พิษณุโลก
2. ดำเนินการในเขตชลประทานเจ้าพระยา และพิษณุโลก

ระยะเวลา

มกราคม 2534 - พฤษภาคม 2534

แผนการดำเนินงาน

1. ขอบเขตโครงการ 1,000 ไร่ ในพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง ซึ่งมีศักยภาพในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้
 - 1.1 เขตชลประทานเจ้าพระยา 2 จุด คือ จังหวัดชัยนาท และสิงห์บุรี
 - 1.2 เขตชลประทานพิษณุโลก 3 จุด คือ จังหวัดพิษณุโลก กำแพงเพชร และพิจิตร
2. เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 200 ครอบครัว โดยปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์ลูกผสม ครอบครัพละ 5 ไร่ รวมพื้นที่ 1,000 ไร่
3. กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรดังนี้
 - 3.1 พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อัตราไร่ละ 3 กิโลกรัม ใช้ข้าวโพดพันธุ์ลูกผสม ซีพี.707 จากบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ โปรตีนสูง จำกัด และพันธุ์เศรษฐกิจ จากบริษัทคาร์กิลล์เมล็ดพันธุ์ จำกัด
 - 3.2 ปุ๋ยเคมีข้าวโพดลูกผสม สูตร 20-10-0 และสูตร 20-20-0 อัตรา 50 กก./ไร่

4. บริษัทเจริญโภคภัณฑ์โปรดิ๊วส จำกัด และบริษัทคาร์กิลล์เมล็ดพันธุ์ จำกัด เข้าร่วมโครงการ โดยรับซื้อผลผลิตข้าวโพดของเกษตรกรทั้งหมดในโครงการ ในราคาคาดตลาดและประกันราคาขั้นต่ำไว้ เช่น ข้าวโพดเกรด 2 กิโลกรัมละ 3.00 บาท ณ จุดรวบรวมของบริษัทในโครงการ

5. เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ และตำบลออกปฏิบัติงานฝึกอบรมเกษตรกร และให้คำแนะนำแก่เกษตรกรตลอดฤดูกาลเพาะปลูกข้าวโพด

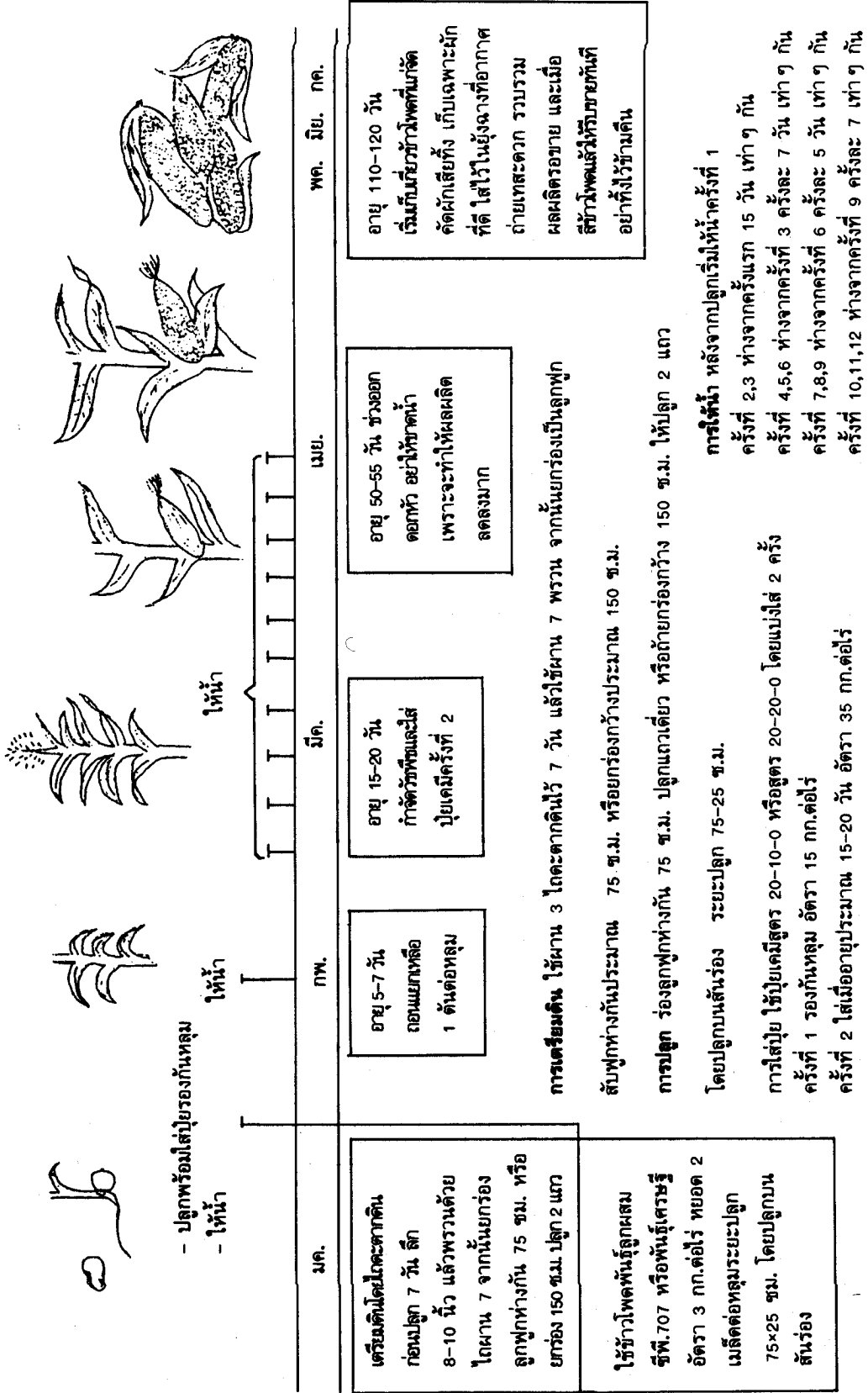
6. หน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่ 3 จังหวัดพิษณุโลก และหน่วยป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ 1 จังหวัดชัยนาท สนับสนุนสารเคมีในการระบาดของศัตรูพืช

วิธีการดำเนินการ

การจัดทำแปลงทดสอบสาธิตการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นแปลงตัวอย่างในการใช้เทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดในพื้นที่นาปรัง กรมส่งเสริมการเกษตรจะสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม ปุ๋ยเคมี และยาปราบศัตรูพืช เนื้อที่แปลงทดสอบสาธิต 100 ไร่/ตำบล/อำเภอ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 20 ครอบครัว/อำเภอ เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอและตำบลทำการฝึกอบรมเกษตรกร และให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ ตลอดฤดูผลผลิตที่เกิดจากแปลงทดลองสาธิต บริษัทเจริญโภคภัณฑ์โปรดิ๊วส จำกัด และบริษัทคาร์กิลล์เมล็ดพันธุ์ จำกัด จะรับซื้อผลผลิตข้าวโพดของเกษตรกรทั้งหมดในโครงการ ในราคาคาดตลาด โดยมีการประกันราคาขั้นต่ำ เกรด 2 กิโลกรัมละ 3.00 บาท ณ จุดรวบรวมของบริษัทในโครงการ

การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่นาปรัง

พื้นที่ดำเนินการ

เขต/จังหวัด/อำเภอ/ตำบล	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	หมายเหตุ
1. เขตโครงการเจ้าพระยา			
จังหวัดชัยนาท			
อ.สรรคบุรี	100	20	
จังหวัดสิงห์บุรี			
อ.บางระจัน	50	10	- ย้ายไปดำเนินการ ที่อำเภอค่ายบางระจัน
อ.อินทร์บุรี	200	40	
อ.ท่าช้าง	100	20	
อ.ค่ายบางระจัน	50	10	
2. เขตโครงการพิษณุโลก			
จังหวัดพิษณุโลก			
อ.บางระกำ	100	20	
อ.พรหมพิราม	100	20	
จังหวัดกำแพงเพชร			
อ.เมือง	100	20	
อ.คลองขลุง	100	20	
จังหวัดพิจิตร			
อ.สามง่าม	100	20	
รวม	1,000	200	

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นส่วนของผลการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวโพดของแปลงสาธิตทดสอบ และอีกส่วนหนึ่ง เป็นความคิดเห็นของเกษตรกรในการดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตทดสอบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวโพด

แปลงที่ 1 เป็นของนายสุมน บุญเสริม อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาทปลูกข้าวโพดในโครงการ 5 ไร่ โดยใช้ข้าวโพดพันธุ์ลูกผสม ซีพี 707 และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 20-10-0 อัตราไร่ละ 50 กิโลกรัม ปลูกเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2534 เก็บเกี่ยวเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2534 อายุประมาณ 109 วัน การเก็บเกี่ยวข้าวโพดจะแบ่งออกเป็น 4 จุด (4 แปลงย่อย) ขนาดแปลงย่อย 10×20 เมตร (200 ตารางเมตร) สรุปได้ดังนี้

วิธีการคำนวณ

รายการ/แปลง	1	2	3	4	รวม/เฉลี่ย
1. น้ำหนักข้าวโพดทั้งฝักต่อแปลง	50.70	57.30	68.40	65.10	
2. น้ำหนักข้าวโพดทั้งฝัก 10 ฝัก	1.20	1.30	1.40	1.50	
3. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพด 10 ฝัก	0.90	0.50	1.00	1.15	
4. น้ำหนักชังข้าวโพด 10 ฝัก	0.30	0.45	0.40	0.35	
5. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพดต่อ (หักชังออก) แปลงย่อย	38.02	37.46	48.86	48.38	
6. เปอร์เซนต์ความชื้น ที่วัดจากแปลงที่เก็บเกี่ยว	22.6	22.6	22.6	22.6	22.6
7. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพด ต่อแปลงย่อยที่ความชื้น 15%	34.62	34.11	44.49	44.05	157.27

ดังนั้น ข้าวโพด 1 ไร่ จะได้น้ำหนักข้าวโพดที่ความชื้น 15 %

$$= \frac{157.27 \times 1,600}{800}$$

$$= 314.54 \text{ กก./ไร่}$$

สรุป ได้ผลผลิต 314.54 กก./ไร่ ที่ความชื้น 15 % แต่เนื่องจากเกษตรกรปลูกข้าวโพดบนสันร่อง กว้าง 150 ซม. โดยปลูก 2 แถวคู่ ห่างกัน 75 ซม. ดังนั้นจำนวนแถวใน 1 ไร่ (40 × 40 เมตร) จะน้อย คือ ใน 1 ไร่ จะมีข้าวโพดประมาณ 32 แถวเท่านั้น ซึ่งในแต่ละแถวจะมีข้าวโพดประมาณ 160 ต้น (ระหว่างต้น 25 ซม.) ดังนั้น ใน 1 ไร่ จะมีข้าวโพดประมาณ 5,120 ต้นเท่านั้น ถ้าปลูกยกทรงแบบลูกฟูก 75 × 25 ซม. แล้วใน 1 ไร่ จะได้ข้าวโพดประมาณ 52 แถวๆ ละ 160 ต้น จะทำให้มีข้าวโพด 8,320 ต้น เมื่อนำมาคำนวณ โดยปลูกแบบลูกฟูก ระยะ 75 × 25 ซม. แล้วจะได้ข้าวโพดไร่ละ 511.13 กก. ซึ่งนับว่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตเฉลี่ยข้าวโพดของประเทศ ปี 2533 ซึ่งได้เพียง 341 กก./ไร่เท่านั้น

สำหรับราคาของบริษัท ซีพี รัชชี่ เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2534 นั้น ราคา 3.30 บาท/กก. ซึ่งนับว่าเป็นราคาที่ดีเนื่องจากเป็นระยะเวลาที่ข้าวโพดออกสู่ตลาดน้อยมาก ดังนั้น เกษตรกรจะมีรายได้จากข้าวโพดถึงไร่ละ 1,686.72 บาท (511.13 กก. × 3.30 บาท)

แปลงที่ 2 เป็นของนายสอน อร่ามคุณ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เกษตรกรรายนี้ปลูกข้าวโพดในโครงการ 12 ไร่ โดยใช้ข้าวโพดลูกผสมพันธุ์เศรษฐกิจของบริษัทคาร์กิลล์และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 20-20-0 อัตราไร่ละ 50 กิโลกรัม ปลูกเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2534 เก็บเกี่ยวเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2534 อายุประมาณ 126 วัน การเก็บเกี่ยวข้าวโพดแบ่งออกเป็น 4 จุด (4 แปลงย่อย) ขนาดแปลงย่อย 10 × 20 เมตร (200 ตารางเมตร) สรุปได้ดังนี้

วิธีการคำนวณ

รายการ/แปลง	1	2	3	4	รวม/เฉลี่ย
1. น้ำหนักข้าวโพดทั้งฝักต่อแปลง	55.7	63.7	40.75	43.3	
2. น้ำหนักข้าวโพดทั้งฝัก 10 ฝัก	1.59	1.41	1.48	1.38	
3. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพด 10 ฝัก	1.29	1.15	1.21	1.10	
4. น้ำหนักชังข้าวโพด 10 ฝัก	0.30	0.26	0.27	0.28	
5. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพดต่อ (หักชังออก) แปลงย่อย	49.19	51.95	33.32	38.59	
6. เปอร์เซนต์ความชื้นที่วัดจากแปลงที่เก็บเกี่ยว	17.80	17.60	16.40	18.30	17.25
7. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพดต่อแปลงย่อยที่ความชื้น 15 %	43.85	50.41	32.33	37.44	164.03

ดังนั้น ข้าวโพด 1 ไร่ จะได้น้ำหนักข้าวโพดที่ความชื้น 15 %

$$= \frac{164.03 \times 1,600}{800}$$

$$= 328.06 \text{ กก./ไร่}$$

แปลงย่อยที่ 3 เป็นของนายทรง คุณรู้ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี เกษตรกรรายนี้ ปลูกข้าวโพด ของโครงการ 22 ไร่ ใช้ข้าวโพดลูกผสม ซี.พี. 707 และปุ๋ยเคมี สูตร 20-10-0 อัตราไร่ละ 50 กิโลกรัม ปลูกเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2534 เก็บเกี่ยวเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2534 อายุประมาณ 114 วัน การเก็บข้าวโพดแบ่งออกเป็น 4 จุด (4 แปลงย่อย) ขนาดแปลงย่อย 10 × 20 เมตร (200 ตารางเมตร) สรุปได้ดังนี้

วิธีการคำนวณ

รายการ/แปลง	1	2	3	4	รวม/เฉลี่ย
1. น้ำหนักข้าวโพดทั้งฝักต่อแปลง	70.10	77.10	53.70	64.20	
2. น้ำหนักข้าวโพดทั้งฝัก 10 ฝัก	1.34	1.31	1.25	1.19	
3. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพด 10 ฝัก	1.03	0.90	0.93	0.91	
4. น้ำหนักชังข้าวโพด 10 ฝัก	0.31	0.41	0.32	0.28	
5. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพดต่อ (หักชังออก) แปลงย่อย	53.88	52.96	39.95	49.09	195.88/48.97
6. เปอร์เซนต์ความชื้นที่วัดจากแปลงที่เก็บเกี่ยว	21.40	22.10	22.2	22.7	22.1
7. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพดต่อแปลงย่อยที่ความชื้น 15 %	49.37	48.53	36.61	44.98	179.49

ดังนั้น ข้าวโพด 1 ไร่ จะได้น้ำหนักข้าวโพดที่ความชื้น 15 %

$$= \frac{179.49 \times 1,600}{800}$$

$$= 358.98 \text{ กก./ไร่}$$

แปลงที่ 4 เป็นของนายประเจียม ศรีคล้าย อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เกษตรกรรายนี้ปลูกข้าวโพดในโครงการ 10 ไร่ โดยใช้ข้าวโพดลูกผสมพันธุ์เศรษฐกิจของบริษัทคาร์กิลล์ และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 20-20-0 อัตราไร่ละ 50 กิโลกรัม ปลูกเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2534 เก็บเกี่ยวเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2534 อายุประมาณ 112 วัน การเก็บข้าวโพดจะแบ่งออกเป็น 4 จุด (4 แปลงย่อย) ขนาดแปลงย่อย 10×20 เมตร (20 ตารางเมตร) สรุปได้ดังนี้

วิธีการคำนวณ

รายการ/แปลง	1	2	3	4	รวม/เฉลี่ย
1. น้ำหนักข้าวโพดทั้งฝักต่อแปลง	125.5	112.4	171.8	110.7	
2. น้ำหนักข้าวโพดทั้ง 10 ฝัก	2.56	2.24	2.58	2.48	
3. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพด 10 ฝัก	1.98	1.64	1.94	1.89	
4. น้ำหนักชังข้าวโพด 10 ฝัก	0.58	0.60	0.64	0.59	
5. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพดต่อ (หักชังออก) แปลงย่อย	97.06	82.29	129.18	84.36	
6. เปอร์เซนต์ความชื้นที่วัดจากแปลงที่เก็บเกี่ยว	28.7	26.3	27.9	27.8	27.67
7. น้ำหนักเมล็ดข้าวโพดต่อแปลงย่อยที่ความชื้น 15 %	82.56	72.51	111.25	72.75	84.77(339.07)

ดังนั้น ข้าวโพด 1 ไร่ จะได้น้ำหนักข้าวโพดที่ความชื้น 15 %

$$= \frac{339.07 \times 1,600}{800}$$

$$= 678.14 \text{ กก./ไร่}$$

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรในการดำเนินงานจัดทำแปลงทดสอบสาธิตจากการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรที่ร่วมโครงการนี้ รวมทั้งสิ้น 113 ราย ใน 5 จังหวัด คือ ชัยนาท สิงห์บุรี กำแพงเพชร พิษณุโลก และพิจิตร โดยการสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.42 ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรที่ทำการสัมภาษณ์ร้อยละ 34.78 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี อายุต่ำสุด 21 ปี อายุสูงสุด 66 ปี เฉลี่ย 41.96 ปี การศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 79.57 จบชั้น ป.4 เกษตรกรเกือบครึ่งร้อยละ 48.91 มีพื้นที่ทำนาปี อยู่ระหว่าง 1-20 ไร่ พื้นที่น้อยที่สุด 4 ไร่ พื้นที่สูงสุด 200 ไร่ เฉลี่ย 27 ไร่ ผลผลิตข้าวหน้าปีของปีที่ผ่านมามีส่วนใหญ่ร้อยละ 44.56 อยู่ระหว่าง 1-200 กก./ไร่ โดยผลผลิตสูงสุด 800 กก./ไร่ ต่ำสุด 0 กก./ไร่ เฉลี่ยแล้ว 229.97 กก./ไร่ ราคาเฉลี่ยของปีที่ผ่านมามี 3.37 บาท/กก. และผลผลิตข้าวหน้าปีของปีที่ผ่านมามีส่วนใหญ่ร้อยละ 23.92 อยู่ในช่วงระหว่าง 201-400 กก./ไร่ สูงสุด 1,176 กก./ไร่ ต่ำสุด 0 กก./ไร่ เฉลี่ย 345.29 กก./ไร่ ราคาเฉลี่ยปีที่ผ่านมามี 3.34 บาท/กก.

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 30.34 ปลูกข้าวโพดในช่วงระหว่างวันที่ 1-15 กุมภาพันธ์ 2534 ปลูกเร็วที่สุด คือ วันที่ 2 มกราคม 2534 และปลูกล่าช้าที่สุด วันที่ 22 เมษายน 2534 ลักษณะดินที่ปลูกข้าวโพด ส่วนใหญ่ร้อยละ 35.16 เป็น ดินร่วนทราย รองลงมาร้อยละ 21.98 เป็นดินเหนียวทราย การเตรียมดินเกษตรกรประมาณ 2 ใน 3 คือ ร้อยละ 60.87 มีการไถเตรียมดิน 2 ครั้ง โดยส่วนใหญ่จะใช้ถัง 3 และหว่าน 7 ตามลำดับ และร้อยละ 33.70 จะเตรียมดินโดยการไถ 3 ครั้ง

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 36.29 เข้าร่วม โครงการนี้เนื่องจากต้องการหลีกเลี่ยงเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลระบาด เกษตรกรร้อยละ 55.32 ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สามารถทดแทนข้าวนาปรังได้ มี เกษตรกรเกือบร้อยละ 70 ไม่เคยปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาก่อน ส่วนการเจริญเติบโตของข้าวโพด ส่วนใหญ่ร้อยละ 52.75 เกษตรกรตอบว่าข้าวโพดมีการเจริญเติบโตดี ส่วนการเติบโตปานกลางร้อยละ 31.87 ส่วนร้อยละ 15.38 ตอบว่า การเจริญเติบโตไม่ดี

หลังจากที่เข้าร่วมโครงการแล้ว เกษตรกรมีทัศนคติต่อข้าวโพด คือเกษตรกรร้อยละ 83.33 ตอบว่า ชอบหรือพอใจกับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และร้อยละ 72.83 ตอบว่า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สามารถทดแทนข้าวนาปรังได้ และเกษตรกร ร้อยละ 82.80 ตอบว่า หลังจากร่วมโครงการแล้ว ตัวเองมีความรู้สามารถปลูกข้าวโพดในนาได้

ในปีต่อไป ถ้ามีโครงการนี้อีก เกษตรกรร้อยละ 83.70 จะเข้าร่วมโครงการ และถ้าต้องจ่ายค่าเมล็ดพันธุ์และ ปุ๋ยเอง เกษตรกรร้อยละ 72.83 คิดว่าจะปลูกข้าวโพดแทนข้าวนาปรัง

สำหรับปัญหาในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในนา เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 77.31 ตอบว่ามีปัญหา ซึ่งปัญหา ส่วนใหญ่ร้อยละ 41.30 เป็นปัญหาจากน้ำชลประทานส่วนพืชที่เหมาะสมและคุ้มค่าต่อการลงทุน เพื่อทดแทนข้าวนาปรัง เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 34.51 ตอบว่า เป็นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายและรายได้ระหว่างข้าวโพดกับข้าวต่อไร่

ที่	รายการ (ต่อ 1 ไร่)	ข้าวโพด (บาท/ไร่)	ข้าว (บาท/ไร่)
1.	เตรียมดิน	250	250
2.	เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม	105	70
3.	ปุ๋ยเคมี	260	260
4.	ปลูก	90	15
5.	สารเคมี (กำจัดแมลง)	-	360
6.	สารเคมี (ยากุมหญ้า)	60	80
7.	ค่าแรงเก็บเกี่ยว	140	224.7
8.	ค่าสี	70	72.3
9.	รวมค่าใช้จ่าย	975	1332
10.	ผลผลิตเฉลี่ย	511	642
11.	ราคาขาย	3.51	3.5
		(ราคารับซื้อออก โรงงาน อาหารสัตว์ ปี 2534)	(ราคาที่คาดว่าจะได้)
12.	รายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย	1793.61	2247.00
13.	รายได้หลังหักค่าใช้จ่าย	818.61	915.00

ผลการจัดทำแปลงทดสอบ-สารจัดการปลวกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในเขตพื้นที่นาปรัง ปี 2534

การปฏิบัติ	คำแนะนำ	ชัยนาท	สิงห์บุรี	กำแพงเพชร	พิจิตร	พิษณุโลก	รวม 5 จังหวัด	หมายเหตุ
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่ความชื้น 15%		314.54	358.98	328.06	330.20	678.14	401.98	
1. ช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสม	ไม่เกิน 15 ม.ค. 34	14 ม.ค.- 12 ก.พ.	11 ก.พ.- 22 เม.ย.	4-9 ก.พ. 34	31 ม.ค.- 10 ก.พ.	30 ม.ค.- 20 ก.พ.	30 ม.ค.- 22 เม.ย.	
2. ลักษณะดิน	-	เหนียวจัด	เหนียวปนทราย	เหนียวร่วน	เหนียวปนทราย	ร่วนทราย	เหนียวจัด- ร่วนทราย	
3. การเตรียมการปลูก	แปลงยกร่องกว้าง 1.50 ม.	ยกร่องกว้าง 1.70 ม.	ยกร่องกว้าง 1.70 ม.	ยกร่อง ลูกฟูกกว้าง 1.00 ม.	ยกร่องกว้าง 3.00 ม.	ยกร่องกว้าง 1.50 ม.	ยกร่องกว้าง ประมาณ 1.97 ม.	
4. ระยะปลูก	ปลูกข้าวโพด 2 แถว ร่องลูกฟูก ห่างกัน .75 ม.	ระยะร่องห่าง ประมาณ 50 ม.	ระยะร่องห่าง ประมาณ 50 ม.	ระยะร่องห่าง 1.00×.40	ระยะร่องห่าง ประมาณ 50 ม.	ระยะร่องห่าง ประมาณ 50 ม.	ระยะร่องห่าง ประมาณ 50 ม.	
5. การใส่ปุ๋ย	20-10-0 50 กก./ไร่ 20-10-0 50 กก./ไร่	50 กก.	50 กก.	50 กก.	50 กก.	50 กก.	50 กก.	
6. การให้น้ำ	ประมาณ 12 ครั้ง ตั้งแต่ปลูก-เก็บเกี่ยว	5 ครั้ง	7 ครั้ง	7 ครั้ง	6 ครั้ง	6 ครั้ง	6 ครั้ง	
7. การเก็บเกี่ยว	100-120 วัน	109	114	126	122	112 วัน	116 วัน	

จากผลการจัดทำแปลงทดสอบ-สาธิตการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่นา ได้รับผลผลิตยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากมีปัญหา ดังนี้

1. ปลูกช้าเกินไป
2. การเตรียมพื้นที่ปลูกยังไม่ดีพอ เช่น พื้นที่แปลงไม่สม่ำเสมอ ร่องแปลงตื้นทำให้น้ำท่วมขัง
3. ระยะปลูกไม่เหมาะสม ประชากรต่อไร่จึงต่ำ
4. การชลประทานปล่อยน้ำไม่ตรงตามกำหนดเวลา (15 วัน/ครั้ง) แต่ก็พบว่ามีความเป็นไปได้สูงในการที่จะผลิตข้าวโพดในนาและให้ได้ผลผลิตสูง เพียงแต่ปรับเทคโนโลยีการผลิต เช่น
 1. ปลูกข้าวโพดให้แล้วเสร็จภายในเดือนมกราคม
 2. การเตรียมพื้นที่ปลูก ควรปรับพื้นที่ปลูกให้สม่ำเสมอ และยกร่องปลูกสูงประมาณ 30 ซม. หรือมากกว่า
 3. ใช้ระยะปลูกและจำนวนต้นต่อหลุมที่เหมาะสม
 4. ให้กรมชลประทานปล่อยน้ำให้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดส่งน้ำ

★